

پیش‌بینی جامعه‌پسندی بر اساس سبک‌های تبادلی اجتماعی و سبک فرزند

پروری در دانشجویان

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۷/۲۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱/۲۰

طیبه موسی بیگی*^۱، سهیلا سروش نیا^۲، مجید صفاری نیا^۳، علیرضا آقاییوسفی^۴

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: جامعه‌پسندی به عنوان یک خصیصه شخصیتی به ارائه تصویر مطلوب و مورد پسند از خود اشاره دارد. شناخت عوامل پیش‌بینی‌کننده جامعه‌پسندی، سبب شناخت بهتر عوامل نیرومندساز تعامل‌های اجتماعی می‌شود. هدف این پژوهش، پیش‌بینی جامعه‌پسندی بر اساس سبک‌های تبادلی اجتماعی و سبک فرزند پروری در دانشجویان بود.

روش: طرح پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مرکز تحصیلات تکمیلی پیام نور تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بود که تعداد ۲۰۰ نفر از دانشجویان به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه شخصیت جامعه‌پسند (پنر، ۲۰۰۲)، مقیاس سبک‌های تبادلی اجتماعی (لیمن و همکاران، ۲۰۱۱) و پرسشنامه سبک‌های فرزند پروری بامریند (۱۹۶۷) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از تحلیل رگرسیون ساده چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. داده‌ها در نرم‌افزار Spss-24 تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان دادند که سبک تبادلی انصاف و سرمایه‌گذاری افراطی و سبک فرزند پروری مقتدرانه می‌توانند، جامعه‌پسندی را با اطمینان پیش‌بینی نمایند ($P \leq 0.01$). نتایج ضریب رگرسیونی استاندارد شده نیز نشان داد، انصاف با بتای استاندارد ۰/۳۵ بیشترین قدرت پیش‌بینی را داراست.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت، سبک فرزند پروری مقتدرانه، سبک‌های تبادلی انصاف و سرمایه‌گذاری افراطی می‌توانند، جامعه‌پسند را تبیین و توجیه نمایند و می‌توانند، برای شناسایی عوامل زمینه‌ساز جامعه‌پسندی بکار برده شود.

کلمات کلیدی: جامعه‌پسندی، سبک‌های تبادلی اجتماعی، سبک‌های فرزند پروری، دانشجویان

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روان‌شناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: Mosabeygi_tayebeh@yahoo.com

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روان‌شناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۳. استاد گروه روان‌شناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۴. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

Predicting Socialism based on Social Exchange Styles and Parenting Styles in Student

Tayebeh Mousabeygi^{*1}

Soheila Soroushnia²

Majid Saffarinia³

Alireza Aghayousefi⁴

Original Article

Abstract

Introduction: Socialism as a personality trait refers to presenting a desirable and pleasant image of oneself. Understanding the predictors of socialization leads to a better understanding of the factors that strengthen social interactions. This study aimed to predict Socialism based on social exchange styles and Parenting Styles in students.

Method: The design of the present study was descriptive and correlational. The statistical population included all students of the Graduate Center of Payame Noor University of Tehran In the 2020-2021 academic year. 200 students were selected by Purposive sampling. The Socialism Questionnaire Questionnaire (Penner, 2002), the Social Exchange Styles Scale (Leybman et al, 2011), and Parenting Styles Questionnaire (Baumrind, 1967) were used to collect data. Data were analyzed using multiple regression analysis. Data were analyzed in Spss-24 software.

Results: The results showed that fairness and overinvestment exchange style and Authoritative parenting style can significantly predict Socialism in students ($p \leq 0.001$). The results of the standardized regression coefficient also showed that justice with a standard beta of 0.35 has the highest predictive power.

Conclusion: According to the results of the present study, it can be said that fairness and overinvestment exchange style, and Authoritative parenting can explain and justify socialism and can be used to identify the underlying factors of socialization.

Keywords: Socialism, Social Exchange Style, Parenting Style, Student.

1. Ph.D. student in Psychology, Department of psychology, Faculty of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran

* Corresponding Author (Mosabeygi_tayebeh@yahoo.com)

2. Ph.D. student in Psychology, Department of psychology, Faculty of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran

3. Professor of Psychology, Department of psychology, Faculty of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran

4. Associate Professor of Psychology, Department of psychology, Faculty of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

مقدمه

جامعه‌پسندی به عنوان یک خصیصه شخصیتی به ارائه تصویر مطلوب و مورد پسند از خود اشاره دارد که موجب می‌شود فرد هنگام سنجش، پاسخ‌هایی تصنعی و ناسازگار با واقعیت بدهد تا از نظر دیگران ایده‌آل به نظر برسد (کروون و پروین^۱، ۲۰۱۵؛ به نقل از صفاری نیا، خلیلی و ادب دوست، ۱۳۹۹). جهت‌گیری جامعه‌پسندانه نیز به مجموعه‌ای از نگرش‌ها، شناخت‌ها و رفتارهایی اشاره دارد که به گونه‌ای موفقیت‌آمیز موجب افزایش و نیرومندشدن تعامل‌های اجتماعی می‌شوند (بارتال، رودگرز، ساریا، دستی و ماسون^۲، ۲۰۱۴). روان‌شناسان اجتماعی به علائق و انگیزه‌های افراد برای رفتار جامعه‌پسندانه توجه ویژه‌ای داشته‌اند: جامعه‌پسندی انتخاب نوع دوستی در برابر خودپسندی است (صفاری نیا، آقابوسفی و ایمانی فر، ۱۳۹۵). برخی از روانشناسان تکاملی معتقدند که تمایلات جامعه‌پسندانه از جمله نועدوستی، ذاتی بوده و به طور ژنتیکی توسط یک مکانیسم درونی مشترک بین تمام موجودات انسانی تعیین می‌شوند (زاسکوندا^۳، ۲۰۱۰).

فرد جامعه‌پسند تمایل دارد که به دیگران سود برساند و این صفت ارتباط مثبت و معناداری با صفات توافقی، صداقت و تواضع و فروتنی دارد و معمولاً با صفات خودشیفتگی، ماکیاولی و روان‌پریشی رابطه منفی دارد (ورتاگ و برادکو^۴، ۲۰۱۹). بر اساس مطالعات و پژوهش‌های انجام شده می‌توان چهار نوع رفتار اجتماعی مطلوب (رفتار جامعه‌پسند) را معرفی نمود که عبارتند از: رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه، رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت‌آمیز، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی و رفتارهای اجتماعی مطلوب جمعی (معتدی، ۱۳۹۷).

یکی از عواملی که می‌تواند در شکل‌گیری ویژگی شخصیتی جامعه‌پسندی نقش داشته باشد، سبک‌های تبادل اجتماعی^۵ است (مجیدی نیا، ۱۳۹۹). در قالب تبادلات اجتماعی است که افراد جامعه می‌توانند در قبال پاداش معنوی دریافتی از سوی یکدیگر در تعاملات اجتماعی علاوه بر رفع نیازها به همدلی، هم‌زبانی و دریافت انرژی‌های مختلف از سوی یکدیگر دست یابند. در واقع مهارت ارتباطی بالا و سبک تبادل اجتماعی مناسب و کارآمد است که به ایجاد شخصیتی جامعه‌پسند کمک می‌کند (صفاری نیا و همکاران، ۱۳۹۹). اصطلاح تبادل اجتماعی برای اشاره به روابط جاری، مبادله‌ای است که در آن افراد با سطوح مختلفی از اعتماد یا عدم اعتماد در مورد سودی که بدست خواهند آورد، سرمایه‌گذاری می‌کنند (گارب، بابالولا و گوو^۶، ۲۰۱۸). نظریه‌های تبادل اجتماعی مفروضه‌های خود را بر دو اساس استوار می‌کنند: طبیعت انسان و ماهیت روابط. مفروضه‌های مربوط به طبیعت انسان معتقدند که موجودات انسانی درصدد کسب

1. Cervone & Pervin
2. Bartal, Rodgers, Sarria, Decety, Mason
3. Zaskonda
4. Wertag & Bratko
5. social exchange styles
6. Garba, Babalola & Guo

پاداش و اجتناب از تنبیه هستند، منطقی‌اند و معیار مورد استفاده آن‌ها برای تعیین ارزش یک رابطه با گذشت زمان و در موقعیت‌های گوناگون تغییر می‌کند. مفروضه‌های مربوط به ماهیت روابط معتقدند که روابط دارای وابستگی متقابلند و زندگی مبنی بر روابط یک فرایند است (اسپلمن^۱، ۲۰۱۳).

کارکرد اصلی تبادلات اجتماعی پایه محکمی از عدالت و اعتماد را فراهم می‌کند (آوانزی، فراکولی، سارچیلی، یولریچ و ون‌دیک^۲، ۲۰۱۴). در واقع، وقتی رابطه و تبادل اجتماعی رضایتبخش است، احساس می‌کنیم سرمایه‌گذاری سوددهی داشته و این سرمایه‌گذاری تعهد ما را به حفظ رابطه تقویت می‌کند؛ اما اگر برای رابطه‌ای که نارضایتی به همراه دارد، سرمایه‌گذاری زیادی کرده باشیم، خود را در حالت تعارض و تنش ناشی از ناهماهنگی شناختی خواهیم یافت که این سبک‌های تبادل اجتماعی معیوب نیز می‌تواند منجر به تخریب روابط بین فردی و نهایتاً کاهش خلق شود (ایلدمن، جنسن و راپاپورت^۳، ۲۰۱۹). در مقابل، سبک تبادل اجتماعی مناسب و مهارت ارتباطی بالا از طریق افزایش توانایی ارتباط سازنده و سالم با همسالان منجر به دریافت حس خوب از تبادلات اجتماعی، تقویت بهداشت روانی و شکل‌گیری شخصیت جامعه‌پسند و مورد قبول عرف و اجتماع می‌گردد (مجیدی نیا، ۱۳۹۹). در همین راستا، مجیدی نیا (۱۳۹۹) در پژوهشی نشان دادند که سبک تبادل اجتماعی مناسب و توانایی دریافت و ارسال پیام، کنترل عاطفی، بینش جوانان، مهارت‌های گوش دادن بر شکل‌گیری رفتار و شخصیت جامعه‌پسندی نقش دارند. همچنین، صیدی، احمدیان و صفاری نیا (۱۳۹۸) در پژوهشی نشان دادند که تبادلات اجتماعی از طریق گرفتن دیدگاه از دیگران و پیش‌بینی باورها و تمایلات آنها در زندگی اجتماعی نقش مهمی در جامعه‌پسندی دارد.

از جمله مهم‌ترین عوامل در شکل‌گیری ویژگی‌های شخصیتی فرزندان، سبک فرزند پروری^۴ والدین آن‌ها می‌باشد (ذکائی فر و موسی زاده، ۱۳۹۹). در واقع، تعامل بین فرزندان و والدین و چگونگی برقراری ارتباط والدین با فرزندان، از جمله مهم‌ترین و اساسی‌ترین عوامل در بین عوامل مختلفی است که بر پرورش و رشد ویژگی‌های شخصیتی مثبت تأثیر می‌گذارد (کیمبل^۵، ۲۰۱۵). سبک‌های فرزندپروری را می‌توان به عنوان مجموعه یا سیستم رفتاری تعریف کرد که تعامل والدین و کودک را در طیف گسترده‌ای از موقعیت‌ها توصیف می‌کند و فضای تعامل مؤثر را ایجاد می‌کند (اسمتانا^۶، ۲۰۱۷). سنخ‌شناسی که بامریند^۷ (۱۹۷۱) ارائه کرده بانفوذترین و گسترده‌ترین

1. Spellman
2. Avanzi, Fraccaroli, Sarchielli, Ullrich & Van Dick
3. Eidelman, Jensen, Rappaport
4. parenting style
5. Kimble
6. Smetana
7. Baumrind

طرح مورد استفاده برای توصیف سبک‌های فرزندپروری است. بر اساس سنخ‌شناسی بامریند، فرزند پروری بر اساس دو بعد جداگانه انجام می‌پذیرد: توقع و گرمی. ترکیب گوناگون دو بعد توقع (شامل معیارهای بالا، الزامات بلوغ و کمال و کنترل) و گرمی (مستلزم محبت، پذیرش، حمایت و حساسیت والدین)، چهار شیوه فرزند

پروری را به وجود می‌آورند که پژوهش بامریند در مرحله اول بر سه شیوه آن متمرکز شده است: مقتدرانه^۱، سهل‌گیرانه^۲ و مستبدانه^۳ (بامریند، ۱۹۷۱؛ به نقل از اسمتنا، ۲۰۱۷). در شیوه مستبدانه یا کنترل شدید، یک نفر رئیس تمام اعضای خانواده بوده، امر و نهی می‌کند، در همه کارها وارد عمل شده و همه امور تنها به اراده و میل او انجام می‌گیرد. در شیوه سهل‌گیر و بی تفاوت، خانواده، به جای محدودیت و نظارت شدید، اختیار و آزادی فراوان برای فرزند قائل می‌شود. در این خانواده، آزادی مطلق حکم فرماست، آزادی به معنای این که هر کسی، هر کاری خواست می‌تواند انجام دهد. در شیوه مقتدرانه، دموکراتیک یا آزادمنش که عاقلانه‌ترین و انسانی‌ترین راه زندگی بوده رفتار والدین با فرزندان مبتنی بر ضوابط اعتدال و تعامل و صمیمیت اخلاقی است (بامریند، ۱۹۷۸؛ به نقل از بخت‌آور، ۱۳۹۹).

در بسیاری از شرایط، اتخاذ سبک والدین اقتدارپذیر و انعطاف‌پذیر، بیشترین تاثیر را برای رشد اجتماعی، شناختی، اخلاقی و عاطفی کودک دارد (ذکائی فرد و موسی زاده، ۱۳۹۹). خانواده‌هایی که در سبک فرزندپروری منطقی از اصل همکاری و دموکراسی در روابط پیروی می‌کنند، توانایی بیشتری برای انطباق با تغییرات دارند، الگوهایی از رفتارهای ابراز وجود و اعتماد را به آن‌ها ارائه می‌دهند؛ به گفته‌های کودکان خود گوش می‌سپارند و گفت و گو و تبادل اجتماعی را در آن‌ها ترویج می‌دهند، همچنین روش انضباطی آن‌ها توأم با گرمی، منطقی و انعطاف‌پذیری است که منجر به پیشرفت در مهارت‌های ارتباطی، افزایش قدرت تبادلات اجتماعی و ایجاد ویژگی‌های شخصیتی مثبت همچون جامعه‌پسندی در آن‌ها می‌شود (ذکائی فرد و موسی زاده، ۱۳۹۹). در همین راستا ذکائی فرد و موسی زاده (۱۳۹۹) در پژوهشی نشان دادند که سبک‌های فرزندپروری یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم رشدی کودک در حیطه‌های مختلف اجتماعی و شخصیتی و عاطفی است. همچنین، حسین نژاد و عبدالله زاده (۱۳۹۴) در پژوهشی نشان دادند که سبک فرزند پروری والدین در اجتماعی شدن دانش‌آموزان مدارس راهنمایی و انجام رفتارهای مورد قبول عرف و اجتماع نقش دارند.

جامعه‌پسندی، متغیری چندعلیتی است که تأثیرات متغیرهایی همچون سبک تبادل اجتماعی و سبک فرزند پروری را بر آن نمی‌توان نادیده گرفت. شناخت ویژگی‌های پیش‌بینی‌کننده جامعه‌پسندی سبب شناخت بهتر عوامل نیرومند ساز تعامل‌های اجتماعی می‌شود و تعاملات اجتماعی در دانشجویان به نوبه خود زمینه ایجاد انسجام و هماهنگی در جامعه علمی، تعامل دیدگاه‌ها،

1. Authoritative
2. Authoritarian
3. Indulgent

ترکیب ایده‌ها و ایجاد نظریه‌های جدید، گسترش رویکردهای بین رشته‌ای و ایجاد رشته‌های جدید دانش، برقراری روابط بین نهادی در علم و کاربرد نتایج علم در صنعت و فناوری و در نتیجه، تحول ساختاری نهاد علم و بازسازی مداوم نظام‌های بنیادی دانش را فراهم می‌آورند. لذا با توجه به اهمیت جامعه پسند بودن قشر دانشجویان به عنوان قشر روشن فکر و آینده ساز مملکت و به دلیل فقر پیشینه پژوهشی و اینکه تابحال پژوهشی در ایران با موضوع پیش بینی جامعه پسندی بر اساس سبک‌های تبادل اجتماعی و سبک فرزند پروری در دانشجویان انجام نشده است و در این رابطه خلا تحقیقاتی وجود دارد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف پیش بینی جامعه پسندی بر اساس سبک‌های تبادل اجتماعی و سبک فرزند پروری در دانشجویان انجام شد.

روش

طرح این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان مرکز تحصیلات تکمیلی پیام نور تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. گروه نمونه شامل تعداد ۲۰۰ نفر (۱۲۱ دختر و ۷۹ پسر) بود. با توجه به شیوع بیماری کرونا و عدم امکان تکمیل پرسش نامه به صورت حضوری، پرسش نامه‌ها به صورت آنلاین در اختیار آزمودنی‌ها قرار گرفت. به این صورت که لینک پرسش نامه در گروه‌های واتس‌آپی مربوط به دانشگاه قرار گرفت. بدین منظور، ابتدا از طریق پوستر و ارسال کلیپ تصویری و پیام صوتی به منظور تبلیغ در کانال واتس‌آپی دانشگاه، در مورد اهداف پژوهش اطلاع‌رسانی شد و شماره تماس جهت ثبت نام و شرکت در پژوهش در پوستر قید شد. سپس با در نظر گرفتن معیارهای ورود به پژوهش (دانشجوی تحصیلات تکمیلی مرکز پیام نور تهران بودن، آگاهی از اهداف پژوهش، رضایت برای شرکت در پژوهش)، تعداد ۲۰۰ نفر به صورت هدفمند انتخاب شدند و از آنان خواسته شد تا پرسشنامه‌های پژوهشی را بدون نام و بصورت محرمانه (انفرادی) تکمیل نمایند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-24 به روش تحلیل رگرسیون چندمتغیره تجزیه و تحلیل شدند. جهت جمع آوری داده‌ها نیز از پرسش نامه‌های استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

الف) پرسشنامه شخصیت جامعه پسند (PSB): پرسشنامه شخصیت جامعه پسند ۳۰ گویه‌ای توسط پندر^۱ در سال ۲۰۰۲ به عنوان مقیاسی عمومی در روان‌شناسی اجتماعی برای ارزیابی گرایش‌های جامعه پسند از منظر صفات شخصیتی طراحی شد (پندر، ۲۰۰۱). نسخه فارسی پرسشنامه شخصیت جامعه پسند توسط صفاری نیا و باجلان (۱۳۹۰) بر روی ۸۵۰ دانشجوی دانشگاه پیام نور و دانشگاه آزاد اسلامی هنجاریابی شد. این پرسشنامه دارای ۷ خرده مقیاس؛

1. Pener

مسئولیت اجتماعی، ارتباط همدلانه، نگاه از منظر دیگران، پریشانی فردی، استدلال اخلاقی دوجانبه، استدلال اخلاقی جهت گیری شده/ دیگران و نועدوستی خود گزارشی می باشد که دو عامل هم حسی جهت گیری شده دیگران و کمک رسانی را می سنجد. نمره‌گذاری گویه‌ها بر اساس مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای انجام می شود. بنابراین حداقل و حداکثر نمره کسب شده از این پرسشنامه به ترتیب برابر با ۳۰ و ۱۵۰ خواهد بود. در پژوهش صفاری نیا و باجلان (۱۳۹۰) پایایی پرسشنامه با استفاده از روش بازآزمایی برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۹۸ و برای خرده مقیاس‌های آن به ترتیب بین ۰/۴۲ تا ۱ و با استفاده از روش ضریب همسانی درونی برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۷۹ و برای خرده مقیاس‌های آن بین ۰/۱۷ تا ۰/۷۴ به دست آمد که میزان رضایتبخشی است. همچنین، نتایج پژوهش با استفاده از روایی همزمان پرسشنامه با پرسشنامه شخصیت پنج عاملی حاکی از وجود رابطه مثبت معنی دار بین پرسشنامه شخصیت جامعه پسند و پرسشنامه شخصیت نئو پنج عاملی ($r=0/46$) بود (صفاری نیا و باجلان، ۱۳۹۰).

ب) پرسشنامه سبک تبادل اجتماعی: پرسش نامه تبادل اجتماعی توسط لیمن، زوروف و فورنیر^۱ (۲۰۱۱) ساخته شد که مشتمل بر ۵۴ گویه و پنج خرده مقیاس پیگیری، انصاف، فردگرایی، منفعت طلبی و سرمایه‌گذاری افراطی است. گویه‌ها در طیف پنج درجه‌ای نمره‌گذاری می شوند. بنابراین، حداقل و حداکثر نمره برابر با ۵۴ و ۲۷۰ خواهد بود. پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۸۳ به دست آمد که میزان رضایت بخشی است (لیمن و همکاران، ۲۰۱۱). همچنین، در مطالعه صفاری نیا (۱۳۹۶) جهت تعیین روایی محتوایی با استفاده از نظر متخصصان حاکی از روایی محتوایی پرسشنامه و نتایج تحلیل عاملی به روش مولفه‌های اصلی و با چرخش واریماکس موید وجود ۵ عامل دارای ارزش ویژه بزرگتر از یک و نیم بود.

ج) پرسشنامه سبک فرزند پروری: پرسشنامه سبک‌های فرزند پروری توسط بامریند (۱۹۶۷) طراحی و اعتباریابی شد. این پرسشنامه شامل ۳۰ گویه بسته-پاسخ است، که سبک‌های فرزند پروری سهل گیرانه، مقتدرانه و مستبدانه را می سنجد. که ۱۰ ماده آن به شیوه سهل گیر، ۱۰ ماده به شیوه مستبد و ۱۰ ماده دیگر به شیوه مقتدرانه به امر پرورش فرزند مربوط می‌شود. طیف مورد استفاده در پرسشنامه بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت می‌باشد. میزان پایایی این پرسش نامه با استفاده از روش باز آزمایی به این شرح گزارش شد: ۰/۸۱ برای شیوه ی سهل گیرانه، ۰/۸۶ برای شیوه ی مستبدانه، ۰/۷۸ برای شیوه ی مقتدرانه در بین مادران و ۰/۷۷ برای شیوه ی سهل گیرانه، ۰/۸۵ برای شیوه ی مستبدانه و ۰/۹۲ برای شیوه ی مقتدرانه در بین پدران (بامریند، ۱۹۶۷). ضرایب پایایی سبک‌های فرزند پروری در پژوهش فخری علی آبادی (۱۳۹۷) برای سبک فرزندپروری سهل گیر (۰/۷۴)، سبک فرزند پروری مقتدرانه (۰/۷۱) و

1. Leybman, Zuroff, Fournier

سبک فرزند پروری مستبدانه (۰/۷۱) بر اساس ضریب آلفای کرونباخ به دست آمد. در انستیتوی روانپزشکی ایران نیز اسفندیاری (۱۳۷۵) فرم اصلی پرسشنامه را ترجمه کرده و اصلاحات لازم را در آن صورت داده است، سپس از ده صاحب نظر در زمینه روان‌شناسی و روانپزشکی (۲ نفر دکترای روان‌شناسی، یک نفر روانپزشک، ۲ نفر کارشناسی ارشد روان‌شناسی، ۲ نفر دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و ۳ نفر کارشناس روان‌شناسی) خواسته شده است تا میزان اعتبار هر جمله را با زدن علامت مشخص و نظر اصلاحی خود را نیز بیان کنند و جمله پیشنهادی خود را بیفزایند. نتایج به دست آمده نشان داد که پرسشنامه مذکور دارای روایی صوری است (اسفندیاری، ۱۳۷۵، به نقل از فخری علی آبادی، ۱۳۹۷).

یافته‌ها

در بررسی خصوصیات جمعیت شناختی گروه نمونه مشخص شد که از میان ۲۰۰ نفر دانشجوی شرکت‌کننده در این پژوهش، ۱۲۱ نفر زن و ۷۹ نفر مرد بودند. میانگین و انحراف معیار سن کل گروه نمونه به ترتیب ۳۱/۵۶ و ۲/۷۸ بود. همچنین ۱۲۳ نفر آنها مجرد (۶۱/۵ درصد) و ۷۷ نفر متأهل (۳۸/۵ درصد) بودند.

در ادامه اطلاعات توصیفی مربوط به متغیرهای اندازه گیری شد که در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای مورد پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار
مسئولیت اجتماعی	۱۸/۲۲	۴/۱۵
ارتباط همدلانه	۹/۱۲	۱/۷۸
نگاه از منظر دیگران	۱۶/۲۸	۲/۰۵
پیشانی فردی	۱۲/۲۴	۱/۷۱
استدلال اخلاقی دوجانبه	۱۴/۶۸	۲/۵۴
استدلال اخلاقی جهت گیری شده/ دیگران	۱۲/۵۶	۲/۸۷
نوع دوستی خود گزارشی	۱۷/۴۳	۳/۵۴
نمره کلی جامعه پسندی	۷۶/۸۵	۵/۹۸
پیگیری	۱۹/۴۳	۶/۲۲
انصاف	۳۵/۶۱	۸/۴۳
فردگرایی	۲۲/۳۵	۵/۶۸
منفعت طلبی	۳۵/۶۲	۸/۷۹
سرمایه‌گذاری افراطی	۱۴/۵۴	۴/۳۳
سبک فرزند پروری سهل گیرانه	۱۶/۹۸	۳/۰۱
سبک فرزند پروری مقتدرانه	۲۱/۳۲	۲/۷۱
سبک فرزند پروری مستبدانه	۱۲/۲۸	۳/۵۶

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که نمره کلی جامعه پسندی (۷۶/۸۵)، پیگیری (۱۹/۴۳)، انصاف (۳۵/۶۱)، فردگرایی (۲۲/۳۵)، منفعت طلبی (۳۵/۶۲)، سرمایه‌گذاری افراطی (۱۴/۵۴)، سبک فرزند پروری سهل گیرانه (۱۶/۹۸)، سبک فرزند پروری مقتدرانه (۲۱/۳۲)، سبک فرزند پروری مستبدانه (۱۲/۲۸) بود.

جهت بررسی رابطه بین جامعه پسندی با سبک‌های تبادل اجتماعی و سبک فرزند پروری از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید که خلاصه نتایج آن در جدول ۲ ارائه شده است.

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱	مسئولیت اجتماعی	۱					
۲	ارتباط هم‌دلاهی	۰/۴۵*	۱				
۳	نگاه از منظر دیگران	۰/۲۸*	۰/۳۳*	۱			
۴	پرنشانی فردی	۰/۴۱*	۰/۳۱*	۰/۳۹*	۱		
۵	استدلال اخلاقی دوجانبه	۰/۲۶*	۰/۴۷*	۰/۵۱*	۰/۳۱*	۱	
۶	جهت‌گیری اخلاقی گیرنده/مستبدانه	۰/۲۹*	۰/۳۷*	۰/۴۲*	۰/۲۵*	۰/۵۳*	۱

ردیف	متغیر	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
		نوع دوستی خود گزارشی	نمره کلی جامعه پسندی	پیشگیری	انصاف	فردگرایی	منفعت طلبی	سرمایه گذاری اقراطی	سبک فرزند پروری سهل گیرانه
۱		*.۰/۴۶	*.۰/۴۴	*.۰/۱۸	*.۰/۱۷	-۰/۱۱	*.۰/۲۰	*.۰/۳۳	*.۰/۲۴
۲		*.۰/۵۹	*.۰/۴۷	۰/۱۱	*.۰/۳۳	*.۰/۲۲	*.۰/۳۱	-۰/۱۱	*.۰/۲۸
۳		*.۰/۴۲	*.۰/۳۹	۰/۱۰	۰/۰۵	-۰/۰۶	*.۰/۳۳	-۰/۱۰	۰/۱۲
۴		*.۰/۳۰	*.۰/۴۱	=۰/۰۸	-۰/۱۰	۰/۱۰	۰/۱۲	*.۰/۲۸	-۰/۰۶
۵		*.۰/۳۷	*.۰/۴۹	۰/۰۸	*.۰/۸۵	-۰/۰۹	-۰/۰۸	-۰/۰۸	-۰/۰۸
۶		*.۰/۲۶	*.۰/۳۳	۰/۱۲	*.۰/۸۱	-۰/۰۵	-۰/۱۰	-۰/۱۰	-۰/۱۱
۷	۱		*.۰/۵۸	۰/۰۶	*.۰/۲۵	*.۰/۲۱	*.۰/۱۹	*.۰/۳۱	۰/۰۹
۸	۱			*.۰/۱۴	*.۰/۳۸	*.۰/۱۲	*.۰/۲۳	*.۰/۲۷	-۰/۱۰
۹	۱				*.۰/۴۸	*.۰/۳۹	*.۰/۴۴	*.۰/۴۷	-۰/۰۵
۱۰					۱	*.۰/۴۱	*.۰/۴۸	*.۰/۳۹	۰/۰۹
۱۱						۱	*.۰/۵۲	*.۰/۳۱	۰/۱۰
۱۲									۰/۱۱
۱۳									۰/۱۱
۱۴									۱

ردیف	متغیر	۱۵	۱۶
	سبک فرزند پروری		سبک فرزند پروری
	مقتدرانه		مستبدانه
۱		* / ۳۳	- / ۰۸
۲		* / ۳۰	- / ۱۰
۳		* / ۳۲	- / ۱۱
۴		* / ۱۰	* / ۲۸
۵		* / ۱۸	- / ۰۶
۶		* / ۱۶	- / ۰۷
۷		* / ۳۱	- / ۰۰
۸		* / ۳۷	- / ۱۱
۹		* / ۳۰	- / ۰۸
۱۰		* / ۲۶	- / ۰۴
۱۱		- / ۰۹	- / ۰۷
۱۲		* / ۱۱	- / ۱۱
۱۳		- / ۱۲	- / ۱۱
۱۴		* / ۴۲	* / ۴۲
۱۵		-	* / ۴۸
۱۶		-	- / ۴۸

همان طور که جدول ۲ نشان می‌دهد، پیگیری ($r=0/14$ ، $P=0/001$)، انصاف ($r=0/38$ ، $P=0/001$)، فردگرایی ($r=-0/12$ ، $P=0/001$)، منفعت طلبی ($r=-0/13$ ، $P=0/001$)، سرمایه‌گذاری افراطی ($r=-0/27$ ، $P=0/001$)، سبک فرزند پروری مقتدرانه ($r=0/37$ ، $P=0/001$) رابطه معناداری با نمره کلی جامعه پسندی دارند.

در ادامه، جهت بررسی قدرت پیش بینی جامعه پسندی توسط سبک‌های تبادل اجتماعی و سبک‌های فرزند پروری از روش تحلیل رگرسیون ساده چندگانه استفاده شد. لازم به ذکر است که پیش فرض‌های رگرسیون شامل استقلال خطاها، هم خطی و توزیع نرمال قبل از تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد بررسی قرار گرفت. استقلال خطاها توسط آماره دوربین واتسون^۱ بدست آمد و مقدار آن $1/78$ و نشان از مستقل بودن خطاها بود.

همچنین هم خطی توسط آزمون همخطی مشترک^۲ بررسی شد که باید مقدار مولفه پراکنش^۳ بیشتر از $0/1$ و ارزش VIF کمتر از 1 باشد که در پژوهش حاضر برای متغیر ملاک ارزش تولرانس برابر با $1/125$ و ارزش VIF برابر با $0/92$ بدست آمد. نرمال بودن توزیع نیز توسط آماره کولموگروف اسمیرنوف سنجیده شد و با توجه به معنادار نبودن Z کولموگروف-اسمیرنوف، تمام متغیرها از توزیع بهنجار بودن تبعیت می‌کنند ($P>0/05$). بنابراین پیش فرض‌های رگرسیون در پژوهش حاضر مورد تأیید بودند. در ادامه نتایج تحلیل داده‌ها، با استفاده از تحلیل رگرسیون در جدول ۳ ارائه شده است.

1. Durbin Watson
2. Co-linearity
3. tolerance

جدول ۳. نتایج مربوط به ضرایب تاثیر رگرسیونی متغیرهای پیش بین برای متغیر جامعه پسندی

متغیر پیش بین	R	R^2	F	Beta	T	P
پیگیری	۰/۴۲	۰/۲۲	۱۹/۳۸	۰/۱۰	۰/۹۷	۰/۰۷۵
انصاف				۰/۳۵	۴/۶۸	۰/۰۰۱
فردگرایی				-۰/۰۸۶	-۰/۹۴	۰/۰۸۶
منفعت طلبی				-۰/۰۹	-۰/۹۵	۰/۰۸
سرمایه‌گذاری افراطی				-۰/۱۸	-۲/۹۶	۰/۰۰۱
سبک فرزند پروری سهل گیرانه				-۰/۰۵	-۰/۷۹	۰/۰۹۲
سبک فرزند پروری مقتدرانه				۰/۲۶	۳/۵۹	۰/۰۰۱
سبک فرزند پروری مستبدانه				-۰/۰۷۵	-۰/۸۶	۰/۰۷

با توجه به جدول فوق مشخص است که متغیرهای پیش بین قادر هستند تا حدود ۲۲ درصد از تغییرات متغیر ملاک را پیش بینی نمایند. نتایج ضریب رگرسیونی استاندارد شده نیز نشان می‌دهند انصاف با بتای استاندارد ۰/۳۵ بیشترین قدرت پیش بینی را داراست. همچنین پیگیری، فردگرایی، منفعت طلبی، سبک فرزند پروری سهل گیرانه و مستبدانه قابلیت پیش بینی متغیر ملاک را نداشتند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی جامعه پسندی بر اساس سبک‌های تبادل اجتماعی و سبک فرزند پروری در دانشجویان انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد سبک‌های تبادل اجتماعی و سبک فرزند پروری در کنار هم قادر هستند تا حدود ۲۲ درصد از تغییرات جامعه پسندی را پیش بینی نمایند. این یافته با یافته پژوهش‌های مجیدی نیا (۱۳۹۹)، ذکائی فرد و موسی زاده (۱۳۹۹)، صیدی و همکاران (۱۳۹۸)، حسین نژاد و عبدالله زاده (۱۳۹۴) همخوانی دارد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مولفه انصاف قادر به پیش بینی جامعه پسندی می‌باشد. سبک تبدالی انصاف یکی از ابعاد کلی تفاوت‌های فردی در سبک‌های تبدالی است؛ برقراری پیوند برابر. افرادی که دارای این سبک تعاملی هستند، خصوصیات شخصیتی مانند توافق‌پذیری بالا را هم نشان می‌دهند. به عبارتی آنان به عنوان فردی مهربان، همکاری‌کننده و با ملاحظه شناخته می‌شوند. افراد توافق‌پذیر، اغلب دیگران را در فضایی مثبت تر درک می‌کنند (لیمن و همکاران، ۲۰۱۱). تحقیقات نشان می‌دهند که آنان احساسات منفی مانند خشم یا مقابله را در رویارویی با دیگران کنترل کرده و وقتی با دیگران تعارض و اختلاف دارند، تلاش بسیاری دارند که رابطه خود

را با دیگران حفظ کنند (ایلدمن و همکاران، ۲۰۱۹)، طبیعی است که این شرایط زمینه لازم برای رفتار جامعه‌پسند را فراهم می‌کند.

همچنین نتایج نشان دادند که علاوه بر سبک تبادلی انصاف، سبک سرمایه‌گذاری افراطی نیز می‌تواند جامعه‌پسندی را پیش‌بینی نماید. سرمایه‌گذاری افراطی به معنی آن است که برقراری رابطه و حفظ آن برای فرد بسیار ارزشمند بوده و فرد حاضر است تا در تعاملات بین فردی بیش از طرف مقابل سرمایه‌گذاری عملی - هیجانی نماید (لیمن و همکاران، ۲۰۱۱). هنگامی که توجه به اطرافیان بیش از حد با ارزش درک شود، رضایت و کیفیت ادراک شده، با ثبات درک شده آن فرد یا رابطه تعریف می‌گردد. بنابراین، با سرمایه‌گذاری بیش از حد روانی، نوعی دلبستگی به آن موضوع (فرد، رابطه یا موقعیت) پدید آمده و فرد به هر شکلی در صدد حفظ و بقای رابطه است. این حالت ممکن است با تغییراتی همچون کاهش عزت نفس، کاهش اعتماد به نفس، انکار احساسات خود، تغییرات رفتاری در جهت خوشنود کردن دیگران و یا موجب بروز احساس خشم، ناامیدی، و کینه گردد؛ زیرا در بیشتر موارد فرد یا موقعیت آن نقش، قادر به پاسخ‌گویی و برآوردن انتظارات نیست که این امر ترس از دست دادن رابطه و شکست در سرمایه‌گذاری فوق را ایجاد نموده و این چرخه معیوب را پیش می‌برد (مجیدی نیا، ۱۳۹۹). در این شرایط چنین سبک تعاملی ناسالمی به علل مختلفی شکل می‌گیرد. در واقع، در این حالت فرد از رابطه خود احساس رضایت ندارد، خود را در حالت تعارض و تنش ناشی از ناهماهنگی‌شناختی می‌بیند و این سبک تبادل اجتماعی معیوب منجر به تخریب روابط بین فردی و نهایتاً کاهش خلق می‌شود و اثر منفی بر رفتار جامعه‌پسندی دارد (ایلدمن و همکاران، ۲۰۱۹).

علاوه بر این نتایج پژوهش حاضر نشان داد سبک فرزندپروری مقتدرانه می‌تواند جامعه‌پسندی را پیش‌بینی نماید. شیوه تربیتی والدین مقتدر که در مورد فرزندان ثابت قدم هستند، الگوهایی از رفتارهای ابراز وجود و اعتماد را به آن‌ها ارائه می‌دهند؛ آن‌ها به گفته‌های کودکان خود گوش می‌سپارند، همچنین روش انضباطی آن‌ها توأم با گرمی، منطقی و انعطاف‌پذیری است که به افزایش پیشرفت در ابعاد مختلف یاری می‌رساند (ذکائی فرد و موسی زاده، ۱۳۹۹). والدین مقتدر در کنش‌های خود با کودکان دلسوز و صمیمی هستند، والدین مقتدر توقعاتی دارند که با توجه به توانایی‌های درحال‌روش فرزندان، معقول است. علاوه بر این، این‌گونه والدین از درجات بالایی از "گرم بودن" و "پاسخگو بودن" برخوردارند. آنها تلاش می‌کنند تا در هدایت فرزندان از صمیمیت، احترام، کنترل غیرمستقیم، و انتظارات معقول استفاده نمایند. آنها برای خواسته‌هایی که از فرزندان خود دارند، از دلایل و توضیحات منطقی استفاده می‌کنند. بنابراین، دور از ذهن نیست که این شیوه تربیتی والدین بیشترین تاثیر را در رشد مطلوب و با کیفیت در زمان کودکی داشته باشد و منجر به تقویت مهارت‌های اجتماعی در بزرگسالی و ایجاد شخصیت جامعه‌پسند شود (حسین نژاد و عبدالله زاده، ۱۳۹۴).

در نقطه مقابل، والدین سهل گیر برای کودکان خود محیطی گرم، آزاد و پذیرا بوجود می آورند، اما بر کارها و رفتارهای آنها نظارت و کنترلی ندارند، به آنها بیش از حد آزادی می دهند و خطاهای آنها را نادیده می گیرند (شفیع پور، شیخی، میزایی و کاظم نژاد لیلی، ۱۳۹۴). والدین مستبد فاقد گرمی و صمیمیت در روابط خود با فرزندان هستند، انتظار دارند که فرزندان خواسته‌ها و تقاضاهای آنها را بدون بحث و بی چون و چرا برآورده کنند. در این خانواده‌ها به کودکان اجازه ابراز عقیده داده نمی شود و فرصت کمی برای تفکر درباره موقعیت‌ها و استدلال و تصمیم گیری وجود دارد (بلیاد، مجید آوا و احدی، ۱۳۹۸). واضح است که این دو شیوه فرزند پروری بر رشد کودک اثر منفی دارند و فرزندان این خانواده‌ها خودپنداره ضعیف، سطوح بالای مشکلات روانی و جسمی و سطح پایین ویژگی‌های شخصیتی مثبت همچون جامعه پسندی را نشان می دهند.

در مجموع با توجه به نتایج این پژوهش می توان چنین اظهار داشت که سبک فرزند پروری مقتدرانه، سبک‌های تبادلی انصاف و سرمایه‌گذاری افراطی می توانند جامعه پسند را تبیین و توجیه نمایند. پیشنهاد می شود پژوهش‌های آینده روی مفهوم سازی جامعه پسندی و تلاش مجدد برای شناسایی عوامل زمینه ساز این ویژگی شخصیتی تمرکز یابند. پژوهش حاضر مانند اکثر پژوهش هایی که در علوم رفتاری صورت می گیرد با محدودیت هایی همراه بود. از جمله، نوع مطالعه همبستگی که امکان تبیین روابط علی و معلولی بر اساس آن وجود ندارد و تکیه بر ابزار پرسشنامه که می توان در تحقیقات آتی از روش‌های کیفی نظیر مصاحبه جهت غنای بیشتر مطالعه بهره برد. اگرچه پژوهش حاضر غیرمداخله‌ای بود، اما رضایت همه افراد نمونه کسب شدو این اطمینان به آنها داده شد که پرسشنامه‌ها بدون نام هستند و داده‌های پژوهش تنها در اختیار محقق و در جهت انجام پژوهش بوده و در اختیار دیگری قرار داده نخواهد شد. نتایج پژوهش حاضر با منافع هیچ فرد حقیقی یا حقوقی در تعارض نیست و بدون حمایت مالی انجام شده است.

منابع

- بخت آور، م. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط بین سبک‌های فرزند پروری و مؤلفه‌های جمعیت‌شناختی والدین با تیپ‌های شخصیتی فرزندان آنها. *فصلنامه علمی پژوهشی علوم روان‌شناختی*، ۱۹(۸۶)، ۱۵۹-۱۶۹.
- بلیاد، م؛ مجید آوا ح؛ احدی، ح. (۱۳۹۸). مقایسه رشد اجتماعی و شناختی کودکان ۵ تا ۷ ساله بر اساس سبک‌های فرزندپروری. *فصلنامه علمی پژوهشی علوم روان‌شناختی*، ۱۸(۸۴)، ۲۳۷۹-۲۳۸۴.

- حسین نژاد، م؛ عبدالله زاده، ح. (۱۳۹۴). بررسی نقش سبک فرزند پروری والدین در اجتماعی شدن دانش‌آموزان مدارس راهنمایی (رویکردی اجتماعی- فرهنگی). *تعلیم و تربیت*، ۳۱(۱۲۲)، ۱۲۰-۱۴۴.
- ذکایی فر، آ؛ موسی زاده، ت. (۱۳۹۹). نقش سبک‌های فرزند پروری والدین در پیش‌بینی رشد اجتماعی کودکان پیش‌دبستان ۵ و ۶ ساله. *پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*، ۱۰(۳۷)، ۸۷-۱۰۰.
- شفیع پور، ز؛ شیخی، ع؛ میرزایی، م؛ کاظم نژاد لیلی، ا. (۱۳۹۴). سبک‌های فرزندپروری و ارتباط آن با مشکلات رفتاری کودکان. *پرستاری و مامایی جامع نگر*، ۲۵(۷۶)، ۴۹-۵۶.
- صفاری نیا، م. (۱۳۹۶). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سبک‌های تبادل اجتماعی در جمعیت ایرانی. *مجله مطالعات روان‌شناسی صنعتی و سازمانی*، ۴، ۱۸-۱.
- صفاری نیا، م، و باجلان، ف. (۱۳۹۰). *اعتباریابی و هنجارسازی پرسشنامه شخصیت جامعه پسند*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه پیام نور تهران.
- صفاری نیا، م؛ خلیلی، م. (۱۳۹۹). مقایسه سبک‌های تبادل اجتماعی و جامعه‌پسندی در میان بیماران مبتلا به سرطان گوارش و قلبی و گروه عادی. *نشریه علمی روان‌شناسی اجتماعی*، ۸(۵۵)، ۲۷-۱۵.
- صفاری نیا، م؛ آقا یوسفی، ع؛ ایمانی فر، ح. (۱۳۹۵). پیش‌بینی‌کننده‌های شخصیتی و خلقی جامعه‌پسندی. *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۵(۲)، ۲۷۱-۲۵۵.
- صیدی، س؛ احمدیان، ح؛ صفاری نیا، م. (۱۳۹۸). مدل ارتباط دیدگاه‌گیری اجتماعی و خودکنترلی با شخصیت جامعه‌پسند با نقش واسطه‌ای همدلی عاطفی. *دوفصلنامه علمی-پژوهشی شناخت اجتماعی*، ۸(۲)، ۸۰-۹۰.
- فخری علی‌آبادی، س. (۱۳۹۷). *نقش واسطه‌ای عزت نفس در رابطه بین سبک‌های فرزند پروری و بهزیستی روان‌شناختی در دختران نوجوان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی سلامت‌گرا، دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک.
- مجیدی نیا، م. (۱۳۹۹). *بررسی رابطه میان مهارت‌های ارتباطی و شخصیت جامعه‌پسند (مورد مطالعه: جوانان ۲۰ تا ۳۵ سال شهر تهران)*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته علوم ارتباطات اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق.
- معتمدی، ع. (۱۳۹۸). پیش‌بینی رفتار جامعه‌پسند در سالمندان بر اساس رابطه با خداوند و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی (فرهنگ مشاوره)*، ۱۰(۱)، ۴۱-۶۲.

- Avanzi, L., Fraccaroli, F., Sarchielli, G., Ullrich, J., & van Dick, R. (2014). Staying or leaving: A combined social identity and social exchange approach to predicting employee turnover intentions. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 63(3), 272–289.
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology*, 4(1, Pt.2), 1–103.
- Ben-Ami Bartal, I., Rodgers, D.A., Bernardez Sarria, M.S., Decety, J., Mason, P. (2014). Pro-social behavior in rats is modulated by social experience. *Elife*, 3: e01385.
- Eidelman, P., Jensen, A., & Rappaport, L. M. (2019). Social support, negative social exchange, and response to case formulation-based cognitive behavior therapy. *Cognitive Behaviour Therapy*, 48(2), 146–161.
- Garba, O. A., Babalola, M. T., & Guo, L. (2018). A social exchange perspective on why and when ethical leadership foster customer-oriented citizenship behavior. *International Journal of Hospitality Management*, 70, 1–8.
- Kimble, B.A. (2015). *The parenting styles and dimensions Questionnaire: a reconceptualization and validation Oklahoma*: Oklahoma State University.
- Leybman, M.J., Zuroff, D.C., Fournier, M.A., Kelly, A.C., Martin, A. (2011). Social Exchange Styles: Measurement, Validation, and Application. *European Journal of Personality*, 25(3), 198–210
- Penner, L.A. (2002) The Causes of Sustained Volunteerism: An Interactionist Perspective. *Journal of Social Issues*, 58, 447–468.
- Smetana, J. (2017). Current research on parenting styles, dimensions, and beliefs. *Current Opinion in Psychology*, 15, 19–25.
- Spellman, F. (2013). The social exchange theory: We all weight out our options. *Journal of Personality Assessment*, 50, 18–23.
- Wertag, A., & Bratko, D. (2019). In search of the prosocial personality: Personality traits as predictors of prosociality and prosocial behavior. *Journal of Individual Differences*, 40(1), 55–62.
- Zaskonda, H. (2010). *Pro-social traits and tendencies of students of helping professions*. Czech Republic: University of South Bohemia, 1–122.